Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

19 септември 2018 година * [i]

„Обжалване — Държавни помощи — Схема за помощ, приведена в действие от Франция — Неограничена държавна гаранция, предоставена на Institut Français du Pétrole (IFP) чрез предоставянето ѝ на статут на публичноправна организация с промишлен и търговски характер (EPIC) — Решение, с което се обявява, че мярката отчасти не съставлява държавна помощ и отчасти съставлява държавна помощ, съвместима с вътрешния пазар, при условие че бъдат спазени определени условия — Понятието „схема за помощ“ — Презумпция за съществуването на предимство — Тежест и степен на доказване“

По дело C-438/16 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 4 август 2016 г.,

Европейска комисия, за която се явяват B. Stromsky и D. Grespan, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Френска република, за която се явяват D. Colas и J. Bousin, в качеството на представители,

IFP Énergies Nouvelles, установена в Рюй-Малмезон (Франция), за която се явяват E. Morgan de Rivery и E. Lagathu, адвокати,

жалбоподатели в първоинстанционното производство

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça, председател на състава, A. Tizzano (докладчик), заместник-председател на Съда, A. Borg Barthet, M. Berger и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: V. Giacobbo-Peyronnel, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 септември 2017 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 7 декември 2017 г.,

* Език на производството: френски.

постанови настоящото

Решение

1 Със своята жалба Европейската комисия иска отмяната на решение на Общия съд на Европейския съюз от 26 май 2016 г., Франция и IFP Énergies Nouvelles/Комисия (T-479/11 и T-157/12, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2016:320), доколкото с последното Общият съд отменя член 1, параграфи 3—5 и членове 2—12 от Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 година относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация Institut français du pétrole (ОВ L 14, 2012 г., стр. 1, наричано по-нататък „спорното решение“).

Правна уредба

2 Член 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41) гласи следното:

„За целите на настоящия регламент:

а) „помощ“ означава всяка мярка, която отговаря на критериите, изброени в член [107, параграф 1 ДФЕС];

[…]

в) „нова помощ“ означава всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ;

г) „схема за помощ“ означава всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;

д) „индивидуална помощ“ означава помощ, която не се предоставя на базата на схема за помощи и предоставяне на помощ на базата на схема за помощ, което подлежи на уведомяване;

[…]“.

3 Точка 1.2 от Известието на Комисията относно прилагането на членове [107 ДФЕС] и [108 ДФЕС] от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ C 155, 2008 г., стр. 10, наричано по-нататък „Известието относно гаранциите“), озаглавена „Видове гаранции“, предвижда:

„В най-честата си форма гаранциите са свързани със заем или с друго финансово задължение, което се договаря между заемополучателя и заемодателя. Те могат да бъдат предоставени като индивидуални гаранции или в рамките на гаранционни схеми.

Въпреки това могат да съществуват различни форми на гаранции в зависимост от тяхното правно основание, от типа транзакция, която покриват, от тяхната продължителност и т.н. Без списъкът да е изчерпателен, могат да се определят следните видове гаранции:

[…]

– неограничени гаранции, за разлика от гаранции, които са ограничени по отношение на своя размер и/или ограничени във времето. Комисията също така приема за помощ под формата на гаранции по-благоприятните условия на финансиране, получени от предприятия, чиято правна форма изключва фалит или други процедури по несъстоятелност или предвижда изрична държавна гаранция или покритие на загубите от държавата. Същото се отнася за придобиването от държавата на участие в предприятие, ако е допустима неограничена отговорност вместо обичайната ограничена отговорност,

[…]“.

4 Точка 2.1 от известието относно гаранциите, озаглавена „Общи бележки“, гласи:

„Член [107, параграф 1 ДФЕС] постановява, че всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез държавни ресурси, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с общия пазар.

Тези общи критерии се отнасят еднакво и към гаранциите. Що се отнася до други форми на потенциални помощи, предоставяните пряко гаранции от държавата чрез централни, регионални и местни органи, както и предоставяните държавни гаранции чрез държавни ресурси чрез други контролирани от държавата образувания, като например предприятия и които спадат към публичните органи, могат да представляват държавна помощ.

За да се избегнат всякакви съмнения, трябва да се поясни понятието държавни ресурси по отношение на държавните гаранции. Ползата от държавна гаранция е, че рискът, свързан с гаранцията, се поема от държавата. Такова поемане на риск от държавата нормално би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия. Когато държавата се отказва от цялата или от част от премията, е налице полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата. Следователно, дори и никакви плащания да не са извършени от държавата по дадена гаранция, може въпреки това да е налице държавна помощ съгласно член [107], параграф 1 [ДФЕС]. Помощта е предоставена в момента, в който е дадена гаранцията, а не в момента, в който гаранцията е задействана, или в момента, в който се правят плащания съгласно условията на гаранцията. Дали дадена гаранция представлява държавна помощ или не, и, ако да, какъв може да бъде размерът на държавната помощ, трябва да се оцени в момента на предоставяне на гаранцията.

[…]“.

5 Съгласно точка 2.2 от Известието относно гаранциите, озаглавена „Помощ за заемополучателя“, отнасяща се до помощта за заемополучателя:

„Обикновено бенефициерът на помощта е заемополучателят. Както е посочено в точка 2.1, поемането на риск обикновено би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия.Когато заемополучателят не трябва да плаща премията или плаща ниска премия, той получава предимство. В сравнение със ситуация, в която няма гаранция, държавната гаранция позволява на заемополучателя да получи по-добри финансови условия за заем, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари. Обикновено благодарение на държавната гаранция

заемополучателят може да има по-ниски лихви и/или да му се налага да предостави по-ниски обезпечения. В някои случаи заемополучателят без държавна гаранция не би могъл да намери финансова институция, която е готова да му даде заем при каквито и да било условия. […]“.

Обстоятелства, предхождащи спора и спорното решение

6 IFP Énergies nouvelles (наричано по-нататък „IFPEN“), с наименование до 13 юли 2010 г. Institut français du pétrole, е френска публичноправна организация, на която е възложена научноизследователска и развойна дейност в областта на проучването на петролни и газови залежи, на технологии за рафиниране и преработка на нефта, дейност за обучение на инженери и техници, както и дейност за информация и документация в тези сектори.

7 До 2006 г. IFPEN е учредена под формата на частноправно юридическо лице, поставено съгласно действащото национално законодателство под икономическия и финансов контрол на френското правителство.

8 По силата на програмния Закон № 2005-781 от 13 юли 2005 г. за определяне на насоките на енергийната политика (JORF от 14 юли 2005 г., стр. 11570), считано от 6 юли 2006 г., IFPEN е преобразувана в публичноправно юридическо лице, по-специално в публичноправна организация с промишлен и търговски характер (наричана по-нататък „EPIC“).

9 Във френското право EPIC имат различна от държавата правосубектност, финансова самостоятелност, както и специална предоставена компетентност, по принцип включваща изпълняването на една или повече задачи за обществена услуга. Като публичноправни юридически лица те не попадат под общия правен режим на производствата за установяване на неплатежоспособност по силата на общия принцип за несеквестируемост на публичното имущество.

10 Особеностите на правния статут на EPIC привличат вниманието на Европейската комисия, която в Решение 2010/605/ЕС от 26 януари 2010 година относно държавна помощ C 56/07 (ex E 15/05), отпусната от Франция в полза на La Poste (ОВ L 274, 2010 г., стр. 1, наричано по-нататък „решение La Poste“), разглежда този статут в светлината на правилата, уреждащи държавните помощи в Европейския съюз. В това отношение, след като констатира, че поради техния статут EPIC се ползват с имплицитна и неограничена държавна гаранция, Комисията преценява, че в случая тази гаранция съставлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, поради това че позволява на La Poste да се ползва от по-изгодни условия за кредитиране в сравнение с условията, които биха се прилагали, ако тя бе преценявана само по нейните резултати.

11 Именно в хода на процедурата, довела до приемането на решението La Poste, през 2006 г. френските власти уведомяват Комисията за преобразуването на IFPEN от частноправно юридическо лице в EPIC. Тази информация е представена на Комисията в рамките на започналата през 2005 г. процедура по разследване — от гледна точка на правилата, уреждащи държавните помощи — на публично финансиране, предоставено на IFPEN от френските власти.

12 Комисията решава да отдели разглеждането на въпроса дали преобразуването на IFPEN в EPIC може да представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС от разглеждането на публичното финансиране на IFPEN. Така, от една страна, на 16 юли 2008 г. тя приключва разглеждането на предоставеното на IFPEN публично финансиране с приемането на Решение 2009/157/ЕО относно помощта, приведена в действие от Франция в полза на групата [IFP] (C 51/05 (ex NN 84/05) (ОВ L 53, 2009 г., стр. 13). От друга страна, на същия ден с обявление, публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ C 259, 2008 г., стр. 12),

тя решава да открие официална процедура по разследване относно неограничената гаранция на френската държава в полза на IFPEN и отправя покана до заинтересованите страни да представят мнения.

13 На 29 юни 2011 г. Комисията приема спорното решение.

14 В това решение Комисията, на първо място, счита, като прилага обосновка, аналогична на изложената в решение La Poste, че преобразуването на IFPEN в EPIC, считано от 6 юли 2006 г., е предоставило възможност на тази организация да се ползва от имплицитна неограничена държавна гаранция.

15 В това отношение Комисията отбелязва по същество, че свързаните със статута на EPIC специфични особености предполагат, че държавата има ролята на краен гарант за връщането на дълговете на IFPEN. По този начин едновременно съществувала полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата, тъй като държавата се отказвала от премията, с която обикновено са придружени гаранциите. Освен това гаранцията пораждала риск от потенциално бъдещо заделяне на ресурсите от държавата, като последната можело тогава да се окаже длъжна да погасява дълговете на IFPEN.

16 На второ място, Комисията уточнява, че произтичащата от статута, който IFPEN има като EPIC, неограничена държавна гаранция може да представлява държавна помощ, доколкото тя обхваща икономически дейности на тази организация. Ето защо Комисията решава да ограничи обхвата на анализа си за наличието на държавната помощ само до извършваните от IFPEN дейности от икономическо естество.

17 На трето място, Комисията анализира въпроса дали тази имплицитна и неограничена гаранция е предоставяла избирателно предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, на IFPEN в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, с доставчиците, както и с клиентите.

18 Най-напред, що се отнася до отношенията с банковите и финансовите институции, Комисията заключава, че тази организация не е извлякла реално икономическо предимство от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция в периода от преобразуването ѝ в EPIC през юли 2006 г. до края на 2010 г. (наричан по-нататък „разглежданият период“). Тази институция обаче подчертава, че направеният извод важал само за миналите периоди, тъй като тя не можела да презумира бъдещото поведение на пазарните оператори, нито как би се развило възприемането им за влиянието на държавната гаранция върху риска от неплащане от страна на IFPEN.

19 По-нататък, що се отнася до отношенията с доставчиците, Комисията заключава, че IFPEN е извлякла реално икономическо предимство, състоящо се в понижаване на прилаганите от доставчиците ѝ цени. Това понижаване на цените произтичало от по-благоприятната оценка от същите на риска от неплащане от страна на IFPEN, тъй като тази организация не можела да изпадне в положение на съдебна ликвидация по силата на своя статут на EPIC. В това отношение тя приема по същество, че в отсъствието на държавна гаранция доставчик, който желае да се ползва от подобна гаранция, трябва да прибегне до услугите на кредитна институция или специализирано застрахователно дружество. Следователно понижението на цените можело да се оцени като равностойност на покритието на съответния риск.

20 На последно място, що се отнася до отношенията с клиентите, Комисията счита, че предвид предоставената на IFPEN гаранция от държавата нейните клиенти били сигурни, че тя никога не би изпаднала в положение на съдебна ликвидация и следователно винаги би била в състояние да изпълнява своите договорни задължения или, ако евентуално не направи това, те ще получат обезщетение за това неизпълнение. При липсата на тази гаранция обаче клиент, който би пожелал да се ползва от същото ниво на защита, щял да бъде принуден да договори с финансов посредник гаранция за плащане. Следователно IFPEN се ползвала с реално

икономическо предимство, изразяващо се в неплащането на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение, или най-малкото за полагане на максимални усилия, предимство, което тя предоставяла на своите клиенти.

21 Комисията счита, че икономическото предимство, което IFPEN е извличала от държавната гаранция, е избирателно, доколкото конкурентите на IFPEN, към които се прилагат производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим, не са се ползвали от сравнима държавна гаранция.

22 На четвърто и последно място, Комисията преценява съвместимостта на тази държавна помощ с оглед на правилата, изложени в Рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ C 323, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 9). Тя заключава, че предоставената на „групата IFPEN“ държавна помощ е съвместима с вътрешния пазар, при положение че са спазени някои условия, уточнени в спорното решение.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

23 С жалби, постъпили в секретариата на Общия съд съответно на 9 септември 2011 г. (дело T-479/11) и на 5 април 2012 г. (дело T-157/12), Френската република и IFPEN са поискали отмяната на спорното решение.

24 В подкрепа на своите жалби Френската република и IFPEN упрекват Комисията, че не е изпълнила своите задължения за доказване в областта на държавните поръчки и е тълкувала неправилно понятието „избирателно предимство“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС

25 С определение от 2 декември 2013 г. Общият съд спира висящото пред него производство по дела T-479/11 и T-157/12 до постановяване на решението на Съда по дело C-559/12 P, Франция/Комисия, относно законосъобразността на решение La Poste.

26 На 3 април 2014 г. Съдът постановява решение Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

27 С решение от 8 септември 2015 г. Общият съд съединява дела T-479/11 и T-157/12 за целите на устната фаза на производството и на постановяването на окончателното решение.

28 С обжалваното съдебно решение Общият съд уважава частично жалбите, подадени от Френската република и от IFPEN по тези дела, и отменя спорното решение с мотива, че то квалифицира като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС гаранцията, произтичаща от статута на EPIC на IFPEN, и че в него се определят последиците от това квалифициране. Общият съд отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

29 По същество мотивите на обжалваното съдебно решение, относими към жалбата, по която е образувано настоящото производство, по същество са следните.

30 Най-напред Общият съд разяснява в точки 78—89 от обжалваното съдебно решение, че избраният от Комисията метод, за да се определи дали е налице икономическо предимство по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, който се изразява в разглеждане на предимството, възникнало от статута на IFPEN на EPIC, в неговите отношения с банковите и финансовите институции, както и с доставчиците и клиентите, не е неправилен.

31 Общият съд обаче посочва в точка 90 от това решение, че начинът, по който Комисията е приложила този метод в случая, съдържа сериозни пропуски, по-специално що се отнася до определянето на предимството, за което се твърди, че IFPEN е ползвала в отношенията си с

доставчиците и клиентите. По-конкретно в точка 94 от посоченото решение Общият съд преценява, че изводът на Комисията, че тази гаранция е породила в полза на IFPEN „реално икономическо предимство“, е основан изцяло на хипотетична обосновка.

32 Така, от една страна, що се отнася до отношенията между IFPEN и неговите доставчици, Общият съд установява в точка 95 от същото решение, че според Комисията предимството, което това предприятие е могло да извлече от неограничената държавна гаранция, се изразявало в понижаване на цените, което нейните доставчици са ѝ предоставили поради липсата на риск от неплащане.

33 Същевременно обаче в точка 99 от обжалваното съдебно решение Общият съд отбелязва, че не се установяват обстоятелства, които да доказват, че на разглеждания пазар или в търговската дейност като цяло доставчиците са предлагали по-ниски цени на организациите, които се ползват от държавна гаранция срещу риск от неплатежоспособност.

34 От друга страна, що се отнася до отношенията между IFPEN и нейните клиенти, в точка 111 от обжалваното съдебно решение Общият съд припомня, че според решението на Комисията предимството, което тази организация е могла да извлече от присъщата за статута ѝ държавна гаранция, се изразява в неплащането на премията, съответстваща на гаранция за добро изпълнение или за полагането на най-доброто усилие, предимство, каквото организацията е могла да предложи на своите клиенти.

35 Общият съд посочва обаче в точка 114 от посоченото съдебно решение, че такава обосновка предполага при нормални пазарни условия клиентите на научноизследователските институти, какъвто е IFPEN, да прибягват до ползването на такъв вид гаранции, за да се предпазят от риска от неплатежоспособност на своя съдоговорител, и при наличието на гаранция като тази, от която се ползва IFPEN, клиентите на последната вече не са имали нужда от своя страна да се сдобият с равностойна гаранция.

36 Според преценката на Общия съд обаче Комисията не е привела никакво доказателство, че тази обосновка е основателна или правдоподобна.

37 По-нататък, в точки 133—181 от това съдебно решение Общият съд отхвърля доводите, изложени от Комисията, относно обхвата и прилагането на презумпцията за съществуване на предимство, установена от съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

38 В това отношение Общият съд отбелязва в точка 136 от обжалваното съдебно решение, че възможността да се прибегне до презумпцията като начин на доказване, зависи от правдоподобността на предположенията, на които тя се основава и припомня в точки 139 и 140 от това съдебно решение, че презумпцията, установена в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), се основава на две предпоставки, чиято правдоподобност е приета от Съда — а именно благоприятното влияние на гаранцията върху преценката от кредиторите на риска от неизпълнение от страна на получателя на гаранцията и понижаването на разходите по кредита. Общият съд обаче посочва, че обратно, по настоящото дело Комисията не представя в спорното решение никакво доказателство за правдоподобността на тези предположения, по-конкретно за обстоятелството, че статутът на EPIC, който има IFPEN, е от естество да накара доставчиците да предложат понижаване на цените.

39 Затова Общият съд посочва в точка 142 от своето решение, че не може да се позовава на оборимата презумпция, изведена от Съда в точки 98 и 99 от неговото решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да докаже наличието на предимството в отношенията на IFPEN с неговите доставчици и дори с неговите клиенти, доколкото тази

презумпция позволявала единствено да се установи наличието на предимство, което е под формата на по-изгодни условия за кредитиране, и поради това се прилагала само към отношенията между EPIC и финансовите и банковите институции.

40 Общият съд се произнася също така в точка 162 и сл. от обжалваното съдебно решение по изтъкнатия от Комисията довод, основан на съдебната практика на Съюза в тази област, съгласно който, когато преценява схема за помощ, тази институция може да се ограничи с това да проучи общите характеристики на разглежданата схема, за да провери дали тази схема не включва елементи на държавна помощ.

41 В това отношение, без да се произнася по възражението за недопустимост, направено от IFPEN и Френската република срещу този довод, изведено от това, че спорното решение не квалифицира разглежданата гаранция като схема за помощи, Общият съд отхвърля този довод като неоснователен.

42 Всъщност, макар и Общият съд в точка 168 от обжалваното съдебно решение да е преценил, че свързаната със статута на EPIC гаранция по принцип попада в обхвата на понятието „схема за помощ“ по смисъла на член 1, буква г) от Регламент № 659/1999, обратно, в точки 169—172 от това решение той преценява, че преобразуването на IFPEN в EPIC, доколкото може да бъде квалифицирано като държавна помощ, съставлява помощ, предоставена на базата на схема за помощ, която подлежи на уведомяване, т.е. индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от този регламент.

43 И накрая, що се отнася до отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции, Общият съд изтъква в точка 187 от обжалваното съдебно решение, че Комисията може по принцип да се позове на презумпцията, установена от Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217). В точки 188 и 189 от обжалваното съдебно решение обаче Общият съд постановява, че тази презумпция е оборена от самата Комисия, тъй като тя е констатирала в спорното решение, че IFPEN не е извлякла никакво реално икономическо предимство под формата на по-изгодни условия за кредитиране, които да са ѝ били предоставени от банковите и финансовите институции поради статута ѝ на EPIC. От това Общият съд прави извод в точка 190 от това решение, от анализа на Комисията следва, че преобразуването на IFPEN в EPIC не е имало никакви последици за отношенията ѝ с банковите и финансовите институции през обхванатия от този анализ период.

44 В края на своите обосновка Общият съд в точка 197 от обжалваното съдебно решение прави извода, че Комисията не е успяла в спорното решение да докаже наличието на предимство, което IFPEN е могла да извлече от свързаната със статута ѝ на EPIC държавна гаранция, както във връзка с отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, така и с нейните доставчици и клиенти.

45 Вследствие на това Общият съд отменя член 1, параграфи 3—5, както и членове 2—12 от спорното решение, в които Комисията квалифицира гаранцията, произтичаща от статута на IFPEN на EPIC, като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС и определя последиците от тази квалификация.

Искания на страните

46 Комисията иска от Съда:

– да отмени обжалваното съдебно решение,

– да върне делото за ново разглеждане от Общия съд,

– да не се произнася по съдебните разноски, направени в настоящото производство.

47 Френската република иска от Съда:

– да отхвърли жалбата,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

48 IFPEN иска от Съда:

– да отхвърли жалбата,

– да осъди Комисията да заплати всички съдебни разноски, включително и направените в производството пред Общия съд.

По жалбата

49 В подкрепа на жалбата си Комисията повдига три основания.

По първото основание

50 С първото основание, което се състои от три части, Комисията упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото, като не е допуснал тя да ограничи своя анализ само до общите характеристики на разглежданата схема за помощ, и че неоснователно е заключил, че гаранцията, с която се ползва IFPEN в отношенията си с банковите и финансовите институции, не съставлява държавна помощ, като се основава на липсата на реално предимство за тази организация в миналото (първа и втора част). Комисията упреква също така Общия съд, че е превишил рамките на своя съдебен контрол, като е уважил оплакване, което не е било повдигнато от IFPEN и което не е било достатъчно подробно изложено от Френската република (третата част).

По първата част от първото основание

– Доводи на страните

51 В рамките на първата част на първото основание, насочено срещу точки 162—164, както и срещу точки 168—173 от обжалваното съдебно решение, Комисията поддържа, че Общият съд неправилно е приел, че гаранцията, с която се ползва IFPEN, не попада в обхвата на понятието „схема за помощ“ по член 1, буква г) от Регламент № 659/1999, и че вследствие на това тя не може да се основава на общите характеристики на тази гаранция, за да докаже, че тя съставлява държавна помощ.

52 В това отношение Комисията изтъква, че това понятие „схема за помощ“ обхваща мерки, които се характеризират с това, че някои елементи не са определени и продължават да не бъдат определени към момента на тяхното приемане, дори, в определени случаи, на тяхното прилагане. Затова, когато проучва обхвата на такива мерки, за да реши дали съставляват помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, Комисията може да се ограничи до анализа на техните общи характеристики.

53 В случая Комисията преценява, че държавната гаранция, от която се ползва IFPEN, която не е свързана с конкретен проект и която му е отпусната за неопределен период от време или в неопределен размер, трябва да бъде квалифицирана като схема за помощ. Според Комисията става дума по-специално за „схема на схеми за помощи“, предвид това, че самото предоставяне на гаранцията в полза на IFPEN е част от по-обширна схема за помощи, а именно имплицитната и неограничена държавна гаранция, свързана по силата на закона със статута на EPIC.

54 Затова Комисията оспорва твърденията на Общия съд, съдържащи се в точки 168—170 от обжалваното съдебно решение, че свързаната със статута на EPIC гаранция следва да се квалифицира като схема за помощ, докато признаването на статута на EPIC, което води до предоставяне на свързаната с това гаранция, съставлява индивидуална помощ, за която Комисията трябва да бъде уведомена.

55 В това отношение Комисията посочва, от една страна, че противно на констатацията, съдържаща се в точка 171 от обжалваното съдебно решение, изискването за уведомяване за помощта по никакъв начин не доказва, че гаранцията, от която се ползва IFPEN, не съставлява схема за помощ. Всъщност Комисията трябва да бъде уведомявана както за схемите за помощи, така и за индивидуалните помощи.

56 От друга страна, Комисия изтъква обстоятелството, че тълкуването на Общия съд би довело до отнемане на възможността ѝ да приема полезни мерки, за да поиска от френските органи да прекратят гаранцията за определена EPIC. Всъщност съгласно член 108, параграф 1 ДФЕС, Комисията може да предлага полезни мерки единствено по отношение на схемите за помощи, но не и за индивидуалните помощи.

57 IFPEN отговаря, че първата част на първото основание е явно недопустима в два аспекта.

58 В това отношение IFPEN отбелязва, първо, че изложената от Комисията обосновка се основава на оригинално тълкуване на понятието „схема за помощ“, съгласно което гаранцията, с която се ползва IFPEN, представлява „схема на схеми за помощи“. Така първата част се основавала на нови доводи, които не могат да бъдат приети на етапа на производството по обжалване съгласно член 170, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда.

59 На второ място, IFPEN изтъква, както и Общият съд е приел в точка 164 обжалваното съдебно решение, че спорното решение не квалифицирало предоставянето на гаранция в полза на IFPEN като „схема на схеми за помощи“. Всъщност това решение било прието въз основа на материалноправните и процесуалноправните норми на Съюза, които изключват, че Комисията може да приеме, че разглежданата мярка съставлява схема за помощи.

60 По същество IFPEN, както и френското правителство оспорват доводите на Комисията.

– Съображения на Съда

61 Важно е да се припомни, от една страна, че съгласно член 1, буква г) от Регламент № 659/1999 „схема за помощ“ включва всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер.

62 От друга страна, член 1, буква д) от този регламент определя понятието за „индивидуална помощ“ като всяка помощ, която не се предоставя на базата на схема за помощи, или която се предоставя на базата на схема за помощи, но която подлежи на уведомяване.

63 Освен това, видно от практиката на Съда в областта на държавните помощи, Комисията може да се ограничи да изследва общите характеристики на разглежданата схема, без да е длъжна да изследва всеки отделен случай, в който тя се прилага, за да установи дали споменатата схема съдържа елементи на помощ. (решения от 9 юни 2011 г., Comitato „Venezia vuole vivere“ и др./Комисия, C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2011:368, т. 130 и от 15 ноември 2011 г., Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство, C-106/09 P и C-107/09 P, EU:C:2011:732, т. 122).

64 Именно с оглед на тези съображения следва да се провери дали, както поддържа Комисията, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато е приел в точки 169—172 от обжалваното съдебно решение, че гаранцията, от която се ползва IFPEN, не представлява схема за помощ и че следователно Комисията не може да се основава на общите характеристики на тази мярка, за да докаже, че тя съставлява държавна помощ.

65 В това отношение следва да се изтъкне, на първо място, че Общият съд основателно е съобразил в точка 169 от обжалваното съдебно решение, че разглежданата мярка в спорното решение не е по принцип гаранцията, свързана със статута на EPIC, а както е видно по-конкретно от съображения 21—24 от това решение, една специфична мярка, а именно преобразуването на IFPEN в EPIC.

66 Налага се всъщност изводът, че разглежданата мярка не съдържа никаква разпоредба, въз основа на която би било възможно да се предоставят помощи по смисъла на член 1, буква г) от Регламент № 659/1999. Всъщност тази мярка се ограничава до това да даде възможност на определено юридическо лице да се ползва от имплицитната неограничена държавна гаранция, свързана със статута на EPIC, която води до предоставянето на такава гаранция на този оператор.

67 Вследствие на това, и противно на твърденията на Комисията, посочената мярка не попада в обхвата на понятието „схема за помощ“ по член 1, буква г) от Регламент № 659/1999.

68 На второ място, следва да се посочи, както прави IFPEN, че Комисията, след като е направила избора да разгледа съответната мярка като индивидуална помощ ad hoc, именно с оглед на тази единствена квалификация Общият съд е следвало да разгледа валидността на спорното решение.

69 По-конкретно, както припомня Общият съд в точка 171 от обжалваното съдебно решение, Комисията е посочила в съображения 256—259 от спорното решение, че преобразуването на IFPEN в EPIC съставлява нова помощ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 659/1999, по отношение на която се прилага задължението за уведомяване, и че след като не е била уведомена официално за промяната в статута на IFPEN, а тази промяна е била отбелязана само инцидентно в рамките на друга процедура, френските власти не са изпълнили това задължение, вследствие на което преобразуването на IFPEN в EPIC съставлява неправомерна помощ.

70 При тези обстоятелства се налага изводът, както посочва генералният адвокат в точка 78 от своето заключение, че Общият съд не допуска грешка при прилагане на правото, когато в точка 172 от обжалваното съдебно решение приема, че доколкото преобразуването на IFPEN в EPIC може да бъде квалифицирано като държавна помощ, то представлява помощ, предоставена на базата на схема за помощ, която подлежи на уведомяване, тоест индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от Регламент № 659/1999.

71 От друга страна, доводът на Комисията, изведен от понятието „схема на схеми за помощи“, не оборва този извод, щом като, както посочва генералният адвокат в точка 80 от своето заключение, такова понятие не се съдържа в Регламент № 659/1999. В това отношение член 1 от последния, в който се изброяват различните категории помощи, се ограничава до това да даде определения за схема за помощи и за индивидуална помощ, без да предвиди възможността дадена мярка, която попада в обхвата на понятието „схема за помощ“ по член 1, буква г) от посочения регламент, да принадлежи от своя страна към друга, по-широка схема за помощ.

72 Същото се отнася за довода на Комисията, че квалифицирането от Общия съд на преобразуването на IFPEN в EPIC като индивидуална помощ водело до лишаването ѝ от възможността да приеме полезни мерки по смисъла на член 108, параграф 1 ДФЕС, за да изиска от френските власти да прекратят гаранцията за дадена EPIC.

73 В това отношение е достатъчно да се отбележи, както посочва генералният адвокат в точка 82 от своето заключение, че съображенията на Общия съд за това, че разглежданата мярка представлява индивидуална помощ, се основават на специфичните обстоятелства, свързани с преобразуването на IFPEN в EPIC, и по принцип не са приложими към всички организации от този вид.

74 При тези обстоятелства и без да е необходимо произнасяне по допустимостта на първата част от първото основание, във всички случаи тази част следва да се отхвърли като неоснователна.

По втората част от първото основание

– Доводи на страните

75 В рамките на втората част от първото основание Комисията поддържа, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато е приел, че гаранцията, свързана със статута на EPIC, не дава предимство на IFPEN в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, като се основавал единствено на липсата на реално предимство за тази организация в тези отношения през разглеждания период.

76 В това отношение Комисията изтъква най-напред, че щом като разглежданата мярка съставлява схема за помощ, Общият съд е следвало да провери дали тази гаранция, с оглед на нейните общи характеристики, е годна да предоставя в бъдеще предимство на IFPEN, независимо от липсата на реално предимство от гледна точка на условията за кредитиране през разглеждания период. Комисията подчертава в това отношение, че е анализирала действителните последици от гаранцията през този период единствено с цел да провери дали през посочения период се е материализирало конкретно предимство, а не за да изследва дали гаранцията е представлявала или не държавна помощ, въпрос, който е зависел изключително от преценката на потенциалните последици от тази мярка.

77 От друга страна, според Комисията подходът, възприет от Общия съд, в крайна сметка води до това се третират по-благоприятно държавите членки, които не уведомяват за предоставянето на неограничени гаранции, в сравнение с държавите членки, които правят това съгласно член 108 ДФЕС, при все че съгласно един постоянен принцип в областта на държавните помощи първите държави членки не следва да имат предимство спрямо вторите.

78 Всъщност, когато държава членка уведомява за намерението си да предостави гаранция от това естество, Комисията, доколкото не може да познава реалните последици от мярката, разглежда само потенциалните последици. Ако обаче държава членка предостави такава гаранция, без да уведоми предварително за нея, след това може да докаже, че тази мярка не е довела до никаква

конкретна последица и в резултат на това да изключи квалификацията ѝ на държавна помощ. Ето защо държавите членки били мотивирани да не уведомяват за предоставянето на неограничени гаранции.

79 При условията на евентуалност Комисията изтъква, че дори и да е искал да приеме, че гаранцията, с която се ползва IFPEN, не съставлява схема за помощ, а индивидуална помощ, Общият съд е трябвало да основава своя анализ на потенциалните последици от гаранцията, т.е. на последиците, които тази мярка може да породи.

80 IFPEN и френското правителство оспорват този довод.

– Съображения на Съда

81 Най-напред следва да се отбележи, както беше посочено в рамките на първата част от първото основание, че разглежданата мярка не съставлява схема за помощ по смисъла на член 1, буква г) от Регламент № 659/1999.

82 Следователно Общият съд основателно е заключил в точка 173 от обжалваното съдебно решение, че съдебната практика относно задълженията за доказване, които има Комисията в областта на схемите за помощ, в случая не е приложима.

83 При тези условия, доколкото втората част от първото основание на жалбата се основава на неправилното предположение, че разглежданата мярка съставлява схема за помощ, тази част трябва да се отхвърли като неоснователна.

84 Що се отнася до довода, посочен от Комисията при условията на евентуалност, следва да се провери дали, както тя твърди, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато е приел, че за да докаже наличието на предимство за IFPEN в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, Комисията не може да ограничава своя анализ само до потенциалните последици, до които може да доведе разглежданата мярка, и че тя е следвало да разгледа и реалните последици, произтичащи от гаранцията, свързана със статута на EPIC

85 Тези доводи обаче се дължат на неправилен прочит на обжалваното съдебно решение.

86 Всъщност в точки 79 и 182 от това решение Общият съд установява, че в спорното решение Комисията е приела, че през разглеждания период IFPEN не е извлякла реално икономическо предимство от гаранцията, свързана с нейния статут на EPIC в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции. По-конкретно Общият съд е подчертал, че в съображение 199 от това решение Комисията отбелязва, че според нея потенциалното предимство, което IFPEN е могла да извлече от неограничената гаранция под формата на по-благоприятен лихвен процент по заем, отколкото при пазарни условия, не се е реализирало през разглеждания период.

87 С оглед на тази констатация Общият съд приема в точка 188 от обжалваното съдебно решение, че оборимата презумпция по смисъла на решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), съгласно която присъщата за статута на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция води до подобряване на финансовото положение на предприятието получател, в случая е оборена.

88 Така, и обратно на това, което поддържа Комисията, Общият съд по никакъв начин не е посочил, че тя е следвало да провери реалните последици от разглежданата мярка за разглеждания период, за да установи наличието на предимство за IFPEN в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции. Всъщност Общият съд се е ограничил с това да посочи,

че щом като Комисията сама е констатирала липсата на реални последици за този период, оборимата презумпция, установена с решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), е оборена.

89 Вследствие на това втората част от първото основание на жалбата трябва да бъде отхвърлено в нейната цялост.

По третата част от първото основание

– Доводи на страните

90 В третата част от първото основание Комисията упреква Общия съд, че се е произнесъл по въпроси, които излизат извън пределите на предявените от страните оплаквания относно наличието на предимство за IFPEN в отношенията му с банковите и финансовите институции.

91 В това отношение Комисията посочва, че нейният анализ за наличието на такова предимство не е бил критикуван от страна на IFPEN в жалбата на последната в първоинстанционното производство. Що се отнася до Френската република, тя се ограничила с това да оспори наличието на предимството единствено с мотива, че Комисията не го е доказала, без да представи какъвто и да било довод в подкрепа на това твърдение.

92 Вследствие на това, като е уважил оплакване, което не е повдигнато от единия от жалбоподателите в първоинстанционното производство и е повдигнато недостатъчно подробно от другия жалбоподател, Общият съд не се е съобразил с границите на своята правораздавателна компетентност.

93 IFPEN и френското правителство оспорват тези доводи.

– Съображения на Съда

94 Следва най-напред да се подчертае, че видно от точки 58 и 185 от обжалваното съдебно решение, Френската република е оспорила в рамките на първата част от третото основание на жалбата си пред Общия съд заключенията на Комисията, които се съдържат в спорното решение, относно наличието на предимство за IFPEN в отношенията ѝ банковите и финансовите институции.

95 Също така, както посочва генералният адвокат в точка 92 от своето заключение, IFPEN неколкократно е оспорила в своята жалба и в репликата си, представени в Общия съд, анализа на Комисията относно наличието на такова предимство.

96 При тези условия третата част от първото основание на жалбата трябва да бъде отхвърлена като неоснователна.

97 Тъй като нито една от частите на първото основание не е уважена, то също трябва да се отхвърли.

По второто основание

Доводи на страните

98 С второто си основание, насочено по същество срещу точки 134—137 и 188—193 от обжалваното съдебно решение, Комисията упреква Общия съд, от една страна, че е допуснал грешка при прилагане на правото по отношение на определянето на обхвата на презумпцията за наличието на предимство, установена от Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), и от друга страна, че неправилно е приел, че в случая тази презумпция е оборена във връзка с отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции.

99 В рамките на това основание Комисията припомня най-напред, че по силата на това решение тя не е длъжна да доказва реалните последици от дадена гаранция, за да се установи наличието на предимство по отношение на субект, който се ползва със статута на EPIC. Всъщност тя можела да се основава в това отношение на една оборима презумпция, произтичаща от самата гаранция.

100 По-нататък Комисията посочва, че Общият съд неправилно е приел в точки 188—192 от обжалваното съдебно решение, че презумпцията за предимство е оборена поради липсата на реални последици за отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции през разглеждания период, щом като последното обстоятелство не е достатъчно, за да бъде оборена тази презумпция. За да установи, че посочената презумпция е оборена, той трябвало да докаже, че поради особеностите на IFPEN разглежданата гаранция не е годна да даде предимство на тази организация в отношенията ѝ с посочените оператори.

101 И накрая, Комисията заключава, че като е стеснил по този начин обхвата на презумпцията за предимство, Общият съд е нарушил член 107, параграф 1 ДФЕС, както и правилата за доказване на наличието на предимство по смисъла на тази разпоредба.

102 IFPEN и Френската република оспорват тези доводи.

103 IFPEN изтъква, че Общият съд правилно е приел, че в случая Комисията не може да се позове на презумпцията, произтичаща от решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

104 IFPEN подчертава, че тази презумпция представлява изключение от принципа, че Комисията е длъжна да докаже, че дадена мярка отговаря на условията, за да бъде квалифицирана като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. Затова тази презумпция трябвало да се тълкува стриктно и следователно да се прилага само когато наличието на реално предимство е правдоподобно.

105 IFPEN добавя, че в спорното решение Комисията не уточнява причините, поради които е правдоподобно да се презумира наличието на предимство в полза на IFPEN. Ето защо посоченото решение не отговаряло на изискванията за мотивиране, произтичащи от член 296 ДФЕС.

106 По отношение на оборването на презумпцията IFPEN отбелязва, че Общият съд правилно е посочил в точки 189—192 от обжалваното съдебно решение, че по време на разглеждания период организацията не е извлякла в отношенията си с банковите и финансовите институции никакво предимство от свързаната със статута ѝ на EPIC гаранция. Освен това Комисията не

предоставила никакво доказателство, позволяващо да се установи възможна промяна в положението след 2010 г., в резултат на която IFPEN да е сключвала заеми при условия, различни от пазарните.

107 От своя страна Френската република счита, че второто основание на Комисията трябва да бъде отхвърлено по същество. В това отношение посоченото правителство препраща по същество към доводите, развити в рамките на неговия отговор на втората част от първото основание.

Съображения на Съда

108 Следва да се посочи, че съгласно постоянната практика на Съда квалифицирането на дадена мярка като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС изисква да са изпълнени всички посочени по-долу условия. Първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата. Второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки. Трето, тя трябва да носи селективно предимство на своя бенефициер. Четвърто, тя трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (решения от 21 декември 2016 г., Комисия/World Duty Free Group и др., C-20/15 P и C-21/15 P, EU:C:2016:981, т. 53 и цитираната съдебна практика и от 18 май 2017 г., Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, т. 13).

109 Що се отнася, по-конкретно, до третото от тези условия, следва да се припомни, че съгласно също така постоянната практика на Съда за държавни помощи се считат намесите, които под каквато и да било форма са в състояние пряко или непряко да поставят предприятия в по-благоприятно положение, или които трябва да се считат за икономическо предимство, което предприятието получател не би получило в нормални пазарни условия (решения от 2 септември 2010 г., Комисия/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, т. 40 и цитираната съдебна практика и от 27 юни 2017 г., Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, т. 65 и цитираната съдебна практика).

110 Важно е да се подчертае, както Общият съд посочва в точка 71 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е длъжна да посочи доказателство за наличието на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. По-конкретно, видно от практиката на Съда относно принципите в областта на събирането на доказателства в сектора на държавните помощи, Комисията е длъжна да проведе процедурата по разследване на атакуваните мерки надлежно и безпристрастно, за да може при приемане на окончателното решение, с което се установява наличието и евентуално несъвместимостта или незаконосъобразността на помощта, тя да разполага с възможно най-пълната и надеждна информация за тази цел (решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 63).

111 Видно обаче от решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 98 и 99), в рамките на посочената процедура Комисията може да се позове на една оборима презумпция, съгласно която предоставянето на имплицитна неограничена държавна гаранция в полза на предприятие, спрямо което не се прилагат обичайните производства по оздравяване и ликвидация, води до подобряване на неговото финансово положение чрез облекчаване на тежестите, които обикновено натоварват неговия бюджет. Следователно, за да се докаже предимството, предоставяно на предприятието получател от тази гаранция, в процедурата, свързана със съществуващите помощи, е достатъчно Комисията да установи наличието на самата гаранция, без да е необходимо да доказва действителните ѝ последици от момента на нейното предоставяне.

112 Именно в светлината на тези съображения следва да се провери дали, както поддържа Комисията, Общият съд е допуснал грешки при прилагането на правото, когато определя обхвата на оборимата презумпция за съществуването на предимство, установена от Съда с решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), а впоследствие решава, че в случая тя е оборена.

113 В това отношение е важно да се посочи, че в точки 134—137 от обжалваното съдебно решение Общият съд на първо място подчертава, че възможността да се прибегне до презумпцията като начин на доказване зависи от правдоподобността на предположенията, на които тя се основава. По-конкретно, презумпцията, установена в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), се основавала на две предпоставки, чиято правдоподобност е приета от Съда — съгласно които, от една страна, наличието на гаранция от публичните органи на държава членка оказва благоприятно влияние върху оценката от кредиторите на риска от неизпълнение на получателя на гаранцията, и от друга страна, това благоприятно влияние се изразява в понижаване на разходите по кредитирането.

114 На второ място, що се отнася до отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции, Общият съд решава в точки 188—190 от обжалваното съдебно решение, че така установената от Съда презумпция в случая е оборена, тъй като от извършения от Комисията анализ се установява, че през съответния период IFPEN не е извлякла от статута си на EPIC никакво реално икономическо предимство.

115 Следва да се установи обаче, че съображенията на Общия съд, изложени в точки 134—137 и 188—190 от неговото решение, са опорочени от грешки при прилагане на правото.

116 Всъщност, както изтъква по същество генералният адвокат в точка 123 от своето заключение, само по себе си обстоятелството, че IFPEN се ползва с държавна гаранция, е било от естество да позволи на Комисията да се позове на презумпцията за предимство, изведена от Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), като тази презумпция се основава на предположението, че благодарение на свързаната със статута ѝ гаранция EPIC се ползва или би могла да се ползва от по-изгодни финансови условия, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари. Следователно, за да се позове на тази презумпция, Комисията не е била длъжна да доказва действителните последици, които е породила разглежданата гаранция (вж. в този смисъл решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 99).

117 Затова, макар и да е вярно, че тази презумпция е оборима и следователно може да бъде опровергана, тя може обаче да бъде оборена само ако бъде доказано, че с оглед на икономическия и правния контекст, в които се вписва гаранцията, свързана със съответния статут на EPIC, последната не е получила в миналото и по всяка вероятност няма да получи и в бъдеще каквото и да било реално икономическо предимство от тази гаранция.

118 При тези условия, противно на съображенията на Общия съд в точки 134—137 и 188—190 от обжалваното съдебно решение, обстоятелството, че получателят на такава гаранция не е извлякъл в миналото никакво реално икономическо предимство от статута си на EPIC, не е достатъчно само по себе си да обори презумпцията за съществуване на предимство.

119 Вследствие на това Общият съд неоснователно е приел в точки 134—137 от обжалваното съдебно решение, че възможността за позоваване на установена от Съда презумпция в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), се основава на съществуването на действителни последици за получателя на гаранцията, а след това, в точки 188—190 от съдебното решение, че посочената презумпция е оборена във връзка с отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции.

120 С оглед на предходните съображения второто основание следва да се уважи.

По третото основание

Доводи на страните

121 С третото си основание, насочено срещу точки 134—161 от обжалваното съдебно решение, Комисията упреква Общия съд, че неоснователно е заключил, че тя не може да се позове на обикновена презумпция за съществуването на предимство в полза на IFPEN в рамките на нейните отношения с доставчиците и клиентите.

122 Според Комисията такъв извод на Общия съд се основавал по същество, от една страна, на неправилно тълкуване на решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), и на Известието относно гаранциите, както и, от друга страна, на твърдение за липса на правдоподобно влияние на гаранцията върху отношенията между IFPEN и нейните доставчици и клиенти.

123 На първо място, що се отнася до тълкуването на решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), Комисията изтъква, че по никакъв начин от това решение не произтича, че презумпцията за съществуване на предимство не би могла да се приложи към отношенията на EPIC с неговите доставчици и клиенти. В това отношение тя подчертава, че предимството, установено от Съда в посоченото решение, се основава на два елемента, а именно подобряване на условията за кредитиране и неплащане от страна на EPIC на премията, съответстваща на поемания от държавата риск. Тези съображения се прилагали обаче и към отношенията между една EPIC, каквато е IFPEN, и нейните търговски кредитори.

124 От друга страна, обстоятелството, че решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), и Известието относно гаранциите при разглеждането на презумпцията за съществуване на предимство се позовават единствено на кредитите, отпуснати от банкови или финансови институции, не изключвало, че посочената презумпция може да се прилага също така в рамките на отношенията между една EPIC и търговските ѝ кредитори, доколкото в това решение Съдът е направил такова позоваване единствено като пример.

125 На второ място, що се отнася до твърдението за липса на правдоподобно влияние на гаранцията върху отношенията на една EPIC,каквато е IFPEN, с нейните доставчици и клиенти, Комисията отбелязва най-напред, че не е логично да се поддържа, че търговските кредитори по принцип са безразлични към връщането на вземанията им. Напротив, при всяка кредитна операция, независимо дали става въпрос за финансов или за търговски кредит, рискът от неплащане е елемент, който застрашава връзката между договарящите се страни. Вследствие на това в случая увереността на търговски кредитор на IFPEN, че в случай на неплащане от страна на последната ще получи вземането си от държавата, по принцип придобивало особено значение за кредитора.

126 По-нататък Комисията отбелязва, че в точка 139 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че правдоподобният характер на предположението за благоприятното въздействие, което има съществуването на държавна гаранция, върху отношенията на IFPEN с нейните доставчици, изразяващо се в намаляване на предлаганите от последните цени, обаче не е очевиден сам по себе си. Според Комисията, макар и всяко понижаване на цените да е свързано с редица фактори, а не само със съществуването на гаранция, произтичаща от статута на EPIC, не следвало изобщо да се отхвърли прилагането на презумпцията за съществуването на предимство, изведена в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), в областта на отношенията между една EPIC с нейните доставчици.

127 IFPEN отговаря, че с третото си основание Комисията всъщност си поставя за цел да оспори преценката на фактите и на доказателствата, направена от Общия съд в точки 90—131 от обжалваното съдебно решение. Следователно това основание трябвало да се отхвърли като недопустимо.

128 По същество IFPEN, както и Френската република оспорват доводите на Комисията.

129 IFPEN отбелязва, че доколкото предоставянето на гаранцията, свързана със статута на EPIC, съставлява индивидуална помощ и презумпцията, установена с решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), не е приложима в случая, Общият съд правилно е заключил в точка 129 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е следвало да разгледа действителните последици от гаранцията, за да докаже съществуването на предимство за IFPEN.

130 Освен това IFPEN поддържа, че обратно на това, което изтъква Комисията в жалбата си, в спорното решение последната не е установила предимство по отношение на кредиторите на организацията, по-специално на нейните доставчици и клиенти.

131 В това отношение тя подчертава, че в спорното решение, както и в жалбата си, Комисията неправилно е заключила, от една страна, когато става въпрос за отношенията между IFPEN и нейните доставчици, че последните са освободени от задължението да плащат такса за факторинг, за да прехвърлят вземанията си към IFPEN, тъй като се ползват с имплицитната държавна гаранция, и от друга страна, що се отнася до отношенията между IFPEN и нейните клиенти, че поради гаранцията, свързана с нейния статут на EPIC, IFPEN е могла да предложи на своите клиенти гаранция за добро изпълнение или за най-добро усилие. Следователно Общият съд правилно приел — съответно в точки 99—108 и в точки 111—120 от обжалваното съдебно решение — че изтъкнатото от Комисията предположение във връзка с твърдяното предимство на IFPEN при отношенията ѝ с клиентите и доставчиците е теоретично и неправдоподобно.

132 От своя страна Френската република счита, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото относно определянето на приложното поле на презумпцията за наличието на предимство, произтичащо от имплицитната и неограничена държавна гаранция. Всъщност според тази държава членка Общият съд правилно не е разширил приложението на гаранцията към отношенията на EPIC с доставчиците и клиентите ѝ.

133 В това отношение Френската република припомня, че презумпцията, установена с решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), не се основава на предположение относно отношенията на EPIC с нейните доставчици или клиенти, така че Комисията не можела да се позовава на такива обстоятелства.

134 Във всички случаи, както Общият съд посочва в точка 136 от обжалваното съдебно решение, възможността да се прибегне до такава презумпция като начин на доказване зависи от правдоподобността на предположенията, на които тя се основава.

135 В това отношение спорното решение се основавало, от една страна, на предположението, че EPIC, която има държавна гаранция, се ползва от понижаване на цените, които са ѝ предлагани от нейните доставчици. Общият съд обаче основателно посочил, че понижаването на цените в рамките на отношенията между доставчик и съответната EPIC се основава на редица фактори, по-специално на обема на направените поръчки, на предоставените от доставчика срокове за плащане или на продължителността на договорните отношения. Следователно понижаването на цените не произтичало от наличието на гаранция от публичноправните органи в полза на EPIC.

136 От друга страна, що се отнася до отношенията между IFPEN и клиентите ѝ, посочената държава членка поддържа, че Общият съд правилно е приел в точка 141 от обжалваното съдебно решение, че в спорното решение Комисията не е определила предимството за IFPEN, което евентуално произтичало от наличието на държавна гаранция, и че следователно презумпцията, на която искала да се позове, в това отношение е лишена от предмет. Всъщност според Френската република Комисията не е доказала с какво имплицитна и неограничена гаранция, присъща за статута на EPIC, води до подобряване на нейното положение в отношенията ѝ с клиентите.

Съображения на Съда

137 Най-напред следва да се посочи, че противно на поддържаното от IFPEN, Комисията иска с третото си основание да оспори преценката на обстоятелствата и на доказателствата, направена от Общия съд в обжалваното съдебно решение.

138 Всъщност с това основание Комисията изтъква, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато в точки 134—160 от обжалваното съдебно решение е приел, че тя не може да се позове на презумпцията за съществуването на предимство, установена от Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да докаже, че в полза на IFPEN в отношенията на последната с нейните доставчици и клиенти съществува предимство, което произтича от държавната гаранция.

139 В това отношение е вярно, че в това решение съдът изрично е признал съществуването на оборима презумпция за предимство, свързано с гаранцията, произтичаща от статута на EPIC единствено при отношенията, които последната може да поддържа с банковите и финансовите институции. Същевременно обаче, както посочва генералният адвокат в точка 168 от своето заключение, от посоченото решение не произтича, че такава презумпция не би могла по принцип да се прилага към други отношения на EPIC, по-специално към отношенията, които тя поддържа със своите доставчици и клиенти.

140 Най-напред, противно на посоченото от Общия съд в точка 147 от обжалваното съдебно решение, не може да се изведе никакво полезно съображение от обстоятелството, че в решението La Poste, което се оспорва по делото, по което е постановено съдебното решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), Комисията доказва съществуването на предимство в полза на EPIC единствено като се анализират отношенията на последната с банковите и финансовите институции, без да се извършва анализ на отношенията ѝ с доставчиците и клиентите. Всъщност това обстоятелство по никакъв начин не е посочено от Съда в точки 94—99 от последното решение, в които се установява оборимата презумпция за предимство, произтичащо от свързаната със статута на EPIC гаранция.

141 По-нататък, що се отнася до последиците, които Общият съд извежда в точка 152 от обжалваното съдебно решение от препратката към решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:201:814), направена от Съда в точка 96 от решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), следва да се подчертае, че в първото от тези решения Съдът е приел по същество, че националните юрисдикции са компетентни да обезсилят на основание член 108, параграф 3 ДФЕС държавна гаранция в случая, при който неправомерна помощ е приведена в действие посредством тази гаранция, дадена от публичноправен орган, за да покрие заем, предоставен от финансово дружество в полза на предприятие, което не би могло да получи такова финансиране при нормални пазарни условия.

142 По делото, по което е постановено решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), квалификацията на гаранцията, предоставена от публичноправния орган като държавна помощ в полза на заемополучателя, не е обсъждана пред Съда, тъй като е било

установено, че към момента на учредяването на посочената гаранция кредитополучателят вече е бил в затруднено положение, така че ако не е имало такава гаранция, той е нямало да бъде в състояние да получи финансиране на капиталовия пазар.

143 Така, обратно на това, което Общият съд е приел в точка 152 от обжалваното съдебно решение, препратката към това решение не дава полезни насоки относно обхвата на оборимата презумпция за предимство, установена от Съда в решението от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

144 Също така в точка 156 от обжалваното съдебно решение Общият съд не е могъл да изведе каквато и да било последица относно обхвата на посочената презумпция от препратката, която Съдът прави в точка 97 от решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), към точки 1.2, 2.1 и 2.2 от Известието относно гаранциите.

145 Естествено, вярно е, че тези точки от Известието относно гаранциите се отнасят единствено до предимството, от което може да се ползва получателят на държавна гаранция под формата на по-изгодни условия за кредитиране, като например по-ниска лихва за заеми или по-малко строги изисквания за обезпеченията. Същевременно обаче препратката, която прави Съдът в посочените точки от Известието относно гаранциите, се оправдава от гледна точка на обстоятелствата по делото, по което е постановено решението от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), в което става въпрос само за предимството, което разглежданата EPIC е могла да извлече от гаранцията, произтичаща от нейния статут в отношенията ѝ с банковите и финансовите институции.

146 И накрая, следва да се посочи, че доводът, който Общият съд извежда в точка 159 от обжалваното съдебно решение от съображенията на Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), по-конкретно в точка 104 от него, най-малкото е неясен. Всъщност не става ясно с какво тези съображения потвърждават, както посочва Общият съд, че приетият от Съда облекчен начин на доказване на това дали присъщата за статута на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция представлява икономическо предимство, е приложим единствено в случая на заемополучател, който благодарение на тази гаранция има възможност да се ползва от по-ниски лихви или да представи обезпечение с по-ниска стойност.

147 При тези обстоятелства се налага изводът, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, когато в точка 160 от обжалваното съдебно решение е приел, че презумпцията за съществуване на предимство, установена от Съда в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), се ограничава до отношенията, включващи операция по финансиране, заем или, в по-широк смисъл, кредитиране от страна на кредитора на EPIC, по-специално до отношенията между тази EPIC и банковите и финансовите институции.

148 Вследствие на това третото основание следва да бъде уважено.

149 С оглед на всичко гореизложено следва да се уточни, че това съдебно решение не може да бъде тълкувано и в смисъл, че посочената презумпция може да се разпростре автоматично и към отношенията на EPIC с нейните доставчици и клиенти, без да бъде необходимо предварително да се анализира дали, с оглед на действията на посочените субекти, предимството, което организацията може да извлече от тези действия, е сходно с предимството, което тя извежда от отношенията си с банковите и финансовите институции.

150 Всъщност, както бе констатирано в точка 116 от настоящото решение, установената в решение от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, EU:C:2014:217), презумпция се основава на предположението, че благодарение на свързаната със статута ѝ гаранция съответната EPIC се ползва или би могла да се ползва от по-изгодни финансови условия, отколкото обичайно

съществуващите на финансовите пазари. Следователно прилагането на тази презумпция към отношенията на EPIC с доставчиците и клиентите се оправдава само доколкото такива по-изгодни условия се предлагат и в отношенията с последните на съответните пазари.

151 Вследствие на това, когато Комисията иска да приложи посочената презумпция, тя трябва да анализира икономическия и правен контекст, в който се вписва пазарът, засегнат от разглежданите отношения. По-конкретно, Комисията е длъжна да провери дали действията на субектите на съответния пазар оправдават предположение за предимство, аналогично на това, което е в основата на отношенията на EPIC с банковите и финансовите институции.

152 От всичко гореизложено следва, че обжалваното съдебно решение трябва да се отмени, доколкото с това решение Общият съд е отменил член 1, параграфи 3—5, както и членове 2—12 от спорното решение.

Относно връщането на делото за ново разглеждане на Общия съд

153 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, в случай че отмени решението на Общия съд, Съдът може или да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото за ново разглеждане на Общия съд.

154 Тъй като етапът на производството не позволява Съдът да реши спора въз основа на доводите, отнасящи се до второто и третото основание, той следва да върне делото на Общия съд за обсъждане на тези основания.

По съдебните разноски

155 Тъй като делото се връща на Общия съд за ново разглеждане, Съдът не следва да се произнася по съдебните разноски, свързани с настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

1) **Отменя решение на Общия съд на Европейския съюз от 26 май 2016 година, Франция и IFP Énergies Nouvelles/Комисия (T-479/11 и T-157/12, EU:T:2016:320), доколкото с това решение Общият съд отменя член 1, параграфи 3—5, както и членове 2—12 от Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 година относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация „Institut français du pétrole“.**

2) **Връща делото на Общия съд на Европейския съюз.**

3) **Не се произнася по съдебните разноски.**

Подписи

i — След първоначалната електронна публикация на този текст е направено изменение в точка 139.